

Explainer

18.06.2017 • Leestijd 4 minuten

De uitstoot moet *nu* naar beneden
en *geen enkel nieuw fossiel*
energieproject heeft bestaansrecht.
Vind je dat radicaal klinken? Dan is
deze explainer bedoeld voor jou.

Waarom klimaatactivisten zo ongeduldig zijn, in 3 grafieken

Correspondent
Klimaat &
Energie

Jelmer **MOMMERS**

Ik wil in deze explainer één ding doen: een beetje begrip kweken voor de haast die klimaatactivisten altijd maar hebben. Zij pleiten bijvoorbeeld - net als ik hier op dit platform regelmatig – voor 'radicale klimaatactie.'

Ik kan me voorstellen dat dat voor veel mensen een beetje... *radicaal* klinkt. En ik wil dus graag uitleggen waarom ik denk dat het in feite heel *redelijk* is.

Als je drie minuten doorleest en de onwrikbare logica van klimaatverandering tot je laat doordringen, dan vermoed ik dat je voor eens en altijd met me eens zult zijn dat de uitstoot *nu* naar beneden moet en dat *geen enkel nieuw fossiel energieproject* bestaansrecht heeft.

Eerst een korte uitleg over een subtiel verschil

Wie zich weleens in het klimaat heeft verdiept, weet dat de snelle opwarming die we nu waarnemen een gevolg is van de door mensen veroorzaakte uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂ en methaan. Minder bekend is het feit dat het uiteindelijk de *concentratie* van broeikasgassen in de atmosfeer is die bepaalt hoe warm het wordt, niet onze *uitstoot*.

Het is een subtiel, maar belangrijk verschil. Als je alleen maar denkt aan de *uitstoot*, dan zul je misschien verwachten dat we het klimaatprobleem hebben 'opgelost' als we later deze eeuw alle verbranding van fossiele energie, alle veeteelt en alle boskap weten te stoppen. Dan hebben we namelijk de

voornaamste bronnen van onze *uitstoot* aangepakt.

Maar het probleem is dat het voornaamste broeikasgas CO₂ tientallen jaren in de atmosfeer blijft als we het daar eenmaal in hebben geblazen. Het stapelt zich op. Hoe hoger de CO₂-concentratie, hoe meer opwarming en hoe heviger de ontwrichtende gevolgen.

Om de rampscenario's van de opwarming te voorkomen, moeten we dus zorgen dat de *concentratie* van CO₂ in de atmosfeer niet te hoog oploopt. □ De volgende vraag is: hoe snel moet de *uitstoot* dalen om een *concentratie* te bereiken die ons nog een redelijke kans geeft op een veilig leefklimaat over een eeuw of twee?

Hoe snel moet de uitstoot dalen?

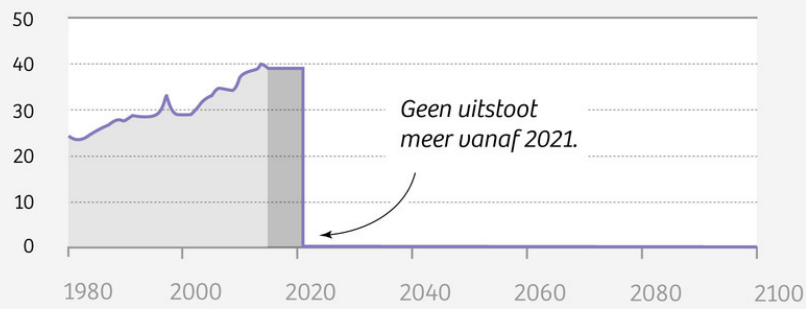
Die vraag hebben klimaatwetenschappers beantwoord. Het klimaatbureau van de VN – het IPCC – heeft al in 2014 een tabel samengesteld met de hoeveelheid CO₂ die we nog kunnen uitstoten om op min of meer veilige concentraties uit te komen.

Stel dat we aan de veilige kant gaan zitten, en we mikken op een CO₂-concentratie die waarschijnlijk correspondeert met 1,5 graad Celsius aan het einde van deze eeuw, het streven dat in het Verdrag van Parijs is vastgelegd. Hoe snel moet de uitstoot dan dalen?

Als we over een paar jaar in één keer zouden kunnen stoppen met uitstoten, dan hoeven we nu niets te doen. Dat zou er ongeveer zo uitzien:

Het onmogelijke scenario

— Gigaton CO₂-uitstoot per jaar om 1,5°C in 2100 te halen

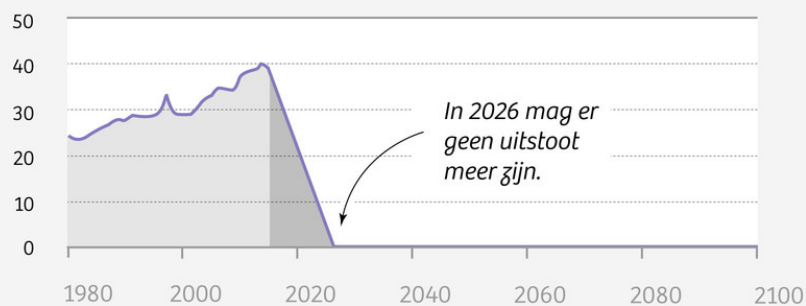

Bron: Glen Peters / IPCC

Natuurlijk kunnen we niet in één klap stoppen. Dus wijken we uit naar scenario 2: onze uitstoot supersnel afbouwen:

Het iets minder onmogelijke scenario

— Gigaton CO₂-uitstoot per jaar om 1,5°C in 2100 te halen

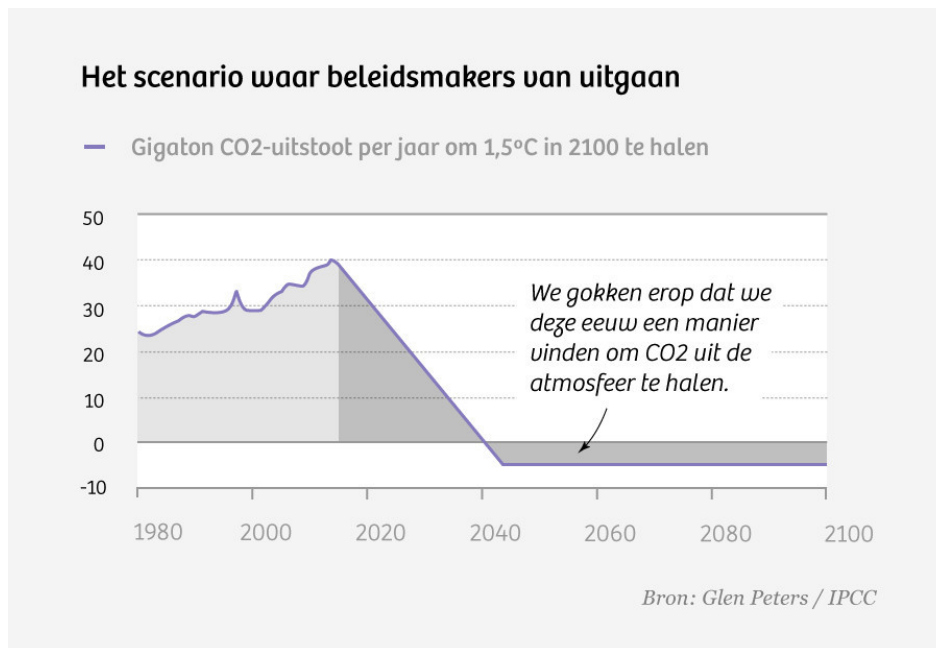
Bron: Glen Peters / IPCC

Je ziet: in 2026 moet de menselijke uitstoot van broeikasgassen op planeet aarde nul zijn. Dat is over *minder dan tien jaar*.

Nu weet iedereen dat we dat niet gaan halen. Want er wordt nu nog gebouwd aan nieuwe fossiele infrastructuur, er komen nog mensen bij die vlees willen eten, en er worden

nog bossen gekapt.

Om onszelf iets meer speling te geven, kunnen we erop gokken dat we later deze eeuw een manier vinden om CO₂ uit de atsmofeer te halen. We stoten dan de komende decennia iets meer uit, op de pof, in de hoop dat we later 'negatieve emissies' weten te bereiken. De daling die we dan nodig hebben ziet er zo uit:

Dit derde scenario is nu redelijk gangbaar onder beleidsmakers. Maar het verontrustende is dat we nog niet *weten* of we CO₂ op grote schaal uit de atmosfeer kunnen halen. Als we het derde pad bewandelen, leven we dus op de pof én nemen we een enorme gok.

De haast van klimaatactivisten verklaard

Zelfs als het later deze eeuw lukt om enorme hoeveelheden CO₂ uit de atmosfeer te halen, dan nog moet de wereldeconomie in 2040 stoppen met het uitstoten van broeikasgassen. Dat betekent: *geen* nieuwe kolen-, olie- of gasprojecten en snelle afbouw van alle fossiele industrie die er al is.

Als je tot zover met me mee gaat, dan zul je begrijpen waarom klimaatactivisten niet alleen kritiek leveren op de fossiele industrie en politici die te weinig doen, maar bijvoorbeeld ook kolenmijnen en havens bezetten. Ze hebben haast, en volgens mij terecht.

Maar ik heb nog één ding niet genoemd. Alle praat over het laten *dalen* van de *uitstoot*, neemt het zicht weg op een nog basaler feit en een nog grotere reden om haast te maken: de *concentratie* van broeikasgassen in de atmosfeer is *nu al* gevaarlijk hoog. Volgens de beste inschattingen van klimaatwetenschappers is een CO₂-concentratie van 350 ppm (deeltjes per miljoen) nog veilig; dan veranderen we het klimaat niet op een gevaarlijke manier. Maar we zitten inmiddels al een tijdje boven de 400 ppm.

Anders gezegd: we ontwrichten het klimaat al sinds de industriële revolutie. De gevolgen zien we inmiddels overal ter wereld, en die zullen veel ernstiger worden naarmate we langer treuzelen met streng klimaatbeleid.

Dat is de reden dat de mensen die zich zorgen maken over het klimaat vaak een alarmistische houding hebben. Ze zijn niet gek, niet radicaal, ze hebben het begrepen. En ze verdienen meer begrip.

Lees verder:

de
Correspondent

Je las de pdf-versie van dit verhaal. Voor het volledige artikel met links, infocards, eventuele videos en ledenbijdragen, ga naar: <https://decorrespondent.nl/6907/waarom-klimaatactivisten-zo-ongeduldig-zijn-in-3-grafieken/163448484353-c97c0b88>

De Correspondent is een dagelijks, advertentievrij medium met als belangrijkste doelstelling om de wereld van meer context te voorzien. Door het nieuws in een breder perspectief of in een ander licht te plaatsen, willen wij het begrip 'actualiteit' herdefiniëren: niet om je aandacht te trekken, maar om je inzicht te bieden in hoe de wereld werkt.

decorrespondent.nl

Alle verhalen lezen? Dat kan voor €6 per maand op: decorrespondent.nl